

Typy projektów w ramach wybranych działań RPO WL na lata 2014-2020, w które może wpisywać się proponowany projekt aby przyczynił się do wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego¹

Aby projekt mógł otrzymać dofinansowanie w ramach Działania 13.3. Rewitalizacja obszarów miejskich RPO WL powinien wpisywać się w następujące typy projektów:
Przebudowa, remont lub modernizacja zdegradowanych budynków , m.in. budynków przemysłowych, powojkowych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji wraz z zagospodarowaniem terenu związanego z budynkiem.
Rekultywacja / remediacja zdegradowanych obszarów wraz z przebudową oraz adaptacją obiektów zdegradowanych , w tym obiektów przemysłowych i powojkowych zlokalizowanych na tych terenach, mające na celu przywrócenie lub nadanie danemu obszarowi nowych funkcji.
Roboty restauratorskie i konserwatorskie zabytków , budynków położonych w strefie ochrony konserwatorskiej oraz budynków o wartości architektonicznej i znaczeniu historycznym nie będących w rejestrze zabytków i ich z wyposażenia niezbędnego dla wprowadzenia funkcji, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z budynkiem.
Przebudowa, remont lub modernizacja budynków w celu adaptacji na działalność przedsiębiorstw , w tym przedsiębiorstw społecznych wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do prowadzenia niniejszej działalności, z wyłączeniem prac dot. wsparcia działalności administracyjno-biurowej.
Uporządkowanie i zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni publicznych w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji – <i>wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych.</i>
Zakup wyposażenia – <i>wyłącznie jako element projektów dotyczących adaptacji budynków na cele np. gospodarcze, społeczne, turystyczne lub kulturalne i bezpośrednio związanego z funkcją, jaką będzie pełnić będzie budynek po realizacji projektu.</i>
Roboty budowlane i modernizacyjne infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjna, energetyczna oraz infrastruktura z zakresu gospodarki odpadami) – <i>wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu.</i>
Roboty budowlane i modernizacyjne dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) – <i>wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu.</i>
Tworzenie stref bezpieczeństwa i zapobieganie przestępczości w zagrożonych patologiami społecznymi obszarach m.in.: budowa lub przebudowa oświetlenia, zakup i instalacja systemów monitoringu, wyposażenie centrum monitoringu oraz przystosowanie pomieszczeń do pełnienia funkcji centrum monitoringu, itp. – <i>wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu.</i>
Rozwój terenów zielonych – <i>wyłącznie jako element zapewniający spójność kompleksowych projektów rewitalizacyjnych będący uzupełnieniem szerszego projektu.</i>
Aby projekt uzyskał preferencje podczas aplikowania do RPO WL powinien wpisywać się w następujące typy projektów w ramach poszczególnych działań:
Działanie 3.1. Tereny inwestycyjne
Organizacja terenów inwestycyjnych m. in. na obszarach powojkowych, przemysłowych, pokolejowych i popegeerowskich oraz ich kompleksowe zagospodarowanie.
Wyposażenie/doposażenie terenu inwestycyjnego w media (sieć zaopatrzenia w wodę, kanalizacyjna, gazowa, energetyczna, ciepłownicza, teleinformatyczna).
Modernizacja i adaptacja budynków na cele gospodarcze .
Prace studyjno-koncepcyjne – <i>wyłącznie jako element projektu infrastrukturalnego.</i>
Budowa lub modernizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego terenu inwestycyjnego – <i>wyłącznie jako uzupełniający element</i>

¹ Szczegółowe informacje dotyczące typów projektów w ramach poszczególnych działań RPO WL, typach beneficjentów, grupach docelowych oraz limitach i ograniczeniach znajdują się w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WL: http://rpo.lubelskie.pl/dokument-22-szczegolowy_opis_osi_priorytetowych_rpo.html

<i>projektu.</i>
Zagospodarowanie otoczenia (parkingi, zieleni) – <i>wyłącznie jako uzupełniający element projektu.</i>
Działanie 5.2. Efektywność energetyczna sektora publicznego
Głęboka termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej , w tym będących w zasobie JST (m.in. szpitali, szkół, organizacje pozarządowe).
Zmiana wyposażania obiektów użyteczności publicznej w urządzenia o najwyższej, uzasadnionej ekonomicznie, klasie efektywności energetycznej (np. ocieplenie obiektów, wymiana drzwi i okien, modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą źródła ciepła na zasilane OZE (z wyłączeniem indywidualnych źródeł ciepła), modernizacja systemów wentylacji, klimatyzacji), włącznie z systemami zarządzania energią.
Generacja rozproszona, poprawiająca sprawność wytwarzania ciepła przez zmianę źródeł ciepła – <i>w ramach kompleksowej głębokiej termomodernizacji budynków.</i>
Działanie 5.3. Efektywność energetyczna sektora mieszkaniowego
Głęboka termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych
Zmiana wyposażania wielorodzinnych budynków mieszkalnych w urządzenia o najwyższej, uzasadnionej ekonomicznie, klasie efektywności energetycznej (np. ocieplenie obiektów, wymiana drzwi i okien, modernizacja systemów grzewczych wraz z wymianą źródła ciepła na zasilane OZE (z wyłączeniem indywidualnych źródeł ciepła), modernizacja systemów wentylacji, klimatyzacji), włącznie z systemami zarządzania energią.
Generacja rozproszona, poprawiająca sprawność wytwarzania ciepła przez zmianę źródeł ciepła – <i>w ramach kompleksowej głębokiej termomodernizacji budynków.</i>
Działanie 5.5. Promocja niskoemisyjności
Budowa lub modernizacja jednostek wytwarzania energii cieplnej.
Budowa lub modernizacja instalacji energooszczędnego oświetlenia , w tym oświetlenia ulicznego.
Działania promocyjno-informacyjne – <i>jako uzupełnienie projektów</i>
Budowa, rozbudowa lub modernizacja budynków użyteczności publicznej z uwzględnieniem standardów budownictwa pasywnego.
Działanie 7.1. Dziedzictwo kulturowe i naturalne
W zakres projektów nie mogą wchodzić elementy infrastruktury sportowej.
Prace konserwatorskie, prace restauratorskie, modernizacja i roboty budowlane (z wyłączeniem rozbiórki) dotyczące zabytków i zespołów tych zabytków wraz z otoczeniem i/lub przystosowanie ich na cele kulturalne.
Ochrona zabytków ruchomych – <i>jako element projektu.</i>
Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury kultury (w szczególności ośrodki kultury, biblioteki publiczne itp.).
Projekty z zakresu ochrony dziedzictwa niematerialnego.
Monitoring i zabezpieczenie obiektów infrastruktury kultury i dziedzictwa kulturowego na wypadek zagrożeń.
Zakup i modernizacja wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej w obiektach będących celem projektu – <i>wyłącznie jako jeden z elementów projektu.</i>
Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – <i>wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów dotyczących zabytków i obiektów kultury.</i>
Zagospodarowanie terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) – <i>wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów dotyczących zabytków i obiektów kultury.</i>
Ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków.
Roboty budowlane, modernizacja i wyposażenie infrastruktury ułatwiającej dostęp do miejsc i obszarów atrakcyjnych turystycznie , m.in. infrastruktura zlokalizowana wokół istniejących zbiorników wodnych (kąpieliska, plaże, pomosty, mola, przystanie wodne, bulwary, promenady) itp.
Roboty budowlane i modernizacja infrastruktury technicznej i sanitarnej (w tym z zakresu przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych) – <i>wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów dotyczących ogrodów i parków oraz obszarów atrakcyjnych turystycznie.</i>
Zagospodarowanie terenu wokół obiektów (m.in. budowa miejsc parkingowych) – <i>wyłącznie jako jeden z elementów realizacji projektów dotyczących ogrodów i parków oraz obszarów atrakcyjnych turystycznie.</i>

Działanie 9.1. Aktywizacja zawodowa
Poradnictwo zawodowe lub/i pośrednictwo pracy
Staże i/lub praktyki zawodowe
Szkolenia prowadzące do nabycia, podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych (w tym organizacja szkoleń połączona z praktyką zawodową u pracodawcy),
Subsydiowane zatrudnienie z możliwością połączenia z refundacją wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.
Wsparcie adaptacyjne pracownika , który uzyskał zatrudnienie w ramach zatrudnienia subsydiowanego, jak również dla osoby odbywającej staż, praktykę zawodową, w zakresie dostosowania kompetencji i kwalifikacji pracownika/ stażysty/praktykanta do potrzeb pracodawcy oraz profilu wykonywanej pracy,
Wspieranie mobilności zawodowej poprzez pokrycie kosztów dojazdu do pracy lub wstępnego zagospodarowania w nowym miejscu zamieszkania , w tym poprzez finansowanie kosztów dojazdu, zapewnienie środków na zasiedlenie.
Działania sieci EURES w zakresie realizacji ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej (USMT) zdiagnozowanych na podstawie analiz społeczno-gospodarczych regionu (<i>Realizacja tego typu operacji ma charakter warunkowy, uzależniony od zdiagnozowania branż, zawodów lub kompetencji, w których sytuacja na rynku pracy wymaga realizacji USMT</i>).
Działanie 9.3. Rozwój przedsiębiorczości
Bezwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> a) szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, b) przyznanie środków finansowych w postaci dotacji bezzwrotnych na rozpoczęcie działalności gospodarczej, c) wsparcie pomostowe (niefinansowe oraz finansowe).
Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej obejmujące: <ul style="list-style-type: none"> a) szkolenia oraz doradztwo (indywidualne i grupowe) umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej, b) przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej w postaci: <ul style="list-style-type: none"> • instrumentów finansowych, • instrumentów finansowych połączonych z dotacją na spłatę odsetek,   instrumentów finansowych w połączeniu z dotacjami.
Działanie 11.1. Aktywne włączenie
Programy na rzecz społeczności marginalizowanych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach objętych działaniami rewitalizacyjnymi, w tym realizacja programów aktywności lokalnej .
Programy integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych .
Działania aktywizacji i integracji społecznej i zawodowej bezrobotnych klientów ośrodków pomocy społecznej (Program Aktywizacja i Integracja – PAI) oraz uzupełniająco działania aktywizacji i integracji społeczno-zawodowej pozostałych klientów ośrodków pomocy społecznej.
Programy wychodzenia z bezdomności .
Programy aktywizacji społecznej i zawodowej wychowanków , m.in. placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich oraz podopiecznych jednostek o charakterze opiekuńczo-wychowawczym prowadzonych przez Ochotnicze Hufce Pracy.
Programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, w tym działania profilaktyczne przeciwdziałające wykluczeniu mieszkaniowemu i bezdomności.
Programy reintegracji i rehabilitacji społeczno-zawodowej realizowane głównie przez Zakłady Aktywizacji Zawodowej, Warsztaty Terapii Zajęciowej, Centra Integracji Społecznej, Kluby Integracji Społecznej, w tym m.in. rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego oraz prac społecznie użytecznych.
Działanie 11.2. Usługi społeczne i zdrowotne
W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się również szkolenia i przekwalifikowania osób świadczących usługi w ramach realizowanych projektów (np. opiekunów, wolontariuszy, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej).
Realizacja zintegrowanych usług społecznych (socjalnych) o charakterze profilaktycznym, aktywizującym i interwencyjnym.

Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy , w tym rozwój i upowszechnienie form wsparcia środowiskowego w miejscu zamieszkania.
Wsparcie dla tworzenia/ funkcjonowania ośrodków wsparcia, w tym m. in.: a) środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne, b) dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych.
Usługi z zakresu mieszkalnictwa wspomaganego , w tym chronionego, treningowego i wspieranego.
Tworzenie warunków do opieki domowej , m. in. funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego.
Rozwój zintegrowanych usług uzupełniających i wspierających rolę rodziny , również o charakterze profilaktycznym w tym: a) rozwój środowiskowych form i placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, w tym świetlic środowiskowych, ognisk wychowawczych, oferujących zajęcia/programy socjoterapeutyczne, b) rozwój i upowszechnienie profesjonalnego i zintegrowanego poradnictwa rodzinnego oraz specjalistycznego poradnictwa rodzinnego (m.in. wsparcie tworzenia/funkcjonowania międzygminnych punktów konsultacyjno-doradczych, zapewnianie dostępności do bez-płatnego poradnictwa prawnego i obywatelskiego), c) rozwój usług wspierających i interwencyjnych (w tym usług ośrodków wsparcia i usług pomocy całodobowej), d) upowszechnianie działań asystentów rodziny, działań rodzin wspierających, e) rozwój placówek wsparcia dziennego.
Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej , w tym: a) wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, b) upowszechnianie działań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, c) podnoszenie jakości opieki nad dziećmi w instytucjonalnej pieczy zastępczej poprzez planowaną restrukturyzację tych placówek w celu zmniejszenia liczby dzieci oraz podwyższania wieku dzieci umieszczanych w tych placówkach.
Realizacja zintegrowanych usług o charakterze opiekuńczym i zdrowotnym , adresowanych w szczególności do osób starszych, osób niepełnosprawnych, osób niesamodzielnych.
Wsparcie usług ochrony zdrowia psychicznego , w tym: a) organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym usług świadczonych w miejscu zamieszkania, b) tworzenie punktów doradczych/ konsultacyjnych zapewniających wsparcie dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin, w tym centra zdrowia psychicznego, zespoły leczenia środowiskowego oraz usług interwencji kryzysowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi na obszarach deficytowych.
Realizacja programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i niepełnosprawnych.
Realizacja działań na rzecz dzieci dotkniętych problemem nadwagi, otyłości, wad postawy oraz zaburzeniami rozwoju układu ruchu.
Działanie 12.2. Kształcenie ogólne
Organizacja zajęć przyczyniających się do rozwoju kompetencji kluczowych na rynku pracy (ICT, matematyczno-przyrodniczych, języki obce), z uwzględnieniem rozwoju właściwych postaw (kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa).
Podnoszenie kompetencji bądź kwalifikacji nauczycieli wszystkich przedmiotów w zakresie korzystania z nowoczesnych metod, technologii i sprzętu.
Organizowanie i udzielanie doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
Tworzenie warunków uczenia się, adekwatnych do potrzeb rynku pracy i zmian zachodzących w gospodarce: wyposażenie pracowni dla przedmiotów matematyczno-przyrodniczych oraz pracowni ICT .
Programy pomocy stypendialnej dla uczniów zdolnych.
Działanie 13.1. Infrastruktura ochrony zdrowia
Przeprowadzanie niezbędnych, z punktu widzenia udzielania świadczeń zdrowotnych, prac remontowo-budowlanych , w tym w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych, a także wyposażeniu w sprzęt medyczny oraz – jako element projektu – rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt).
Działanie 13.2. Infrastruktura usług społecznych

<p>Budowa, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, remont, modernizacja, wyposażenie infrastruktury usług społecznych (bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby wykluczone lub zagrożone wykluczeniem społecznym), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) ośrodków wsparcia, w tym m.in. środowiskowych instytucji akty-wizujących osoby z niepełnosprawnościami, dziennych i rodzinnych domów pomocy dla osób starszych, b) placówek środowiskowych i dziennego wsparcia dla dzieci i młodości, c) pieczy zastępczej, d) ośrodków wsparcia w tym specjalistycznych ośrodków wsparcia, e) placówek środowiskowych form wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, środowiskowych domów samopomocy, f) ośrodków interwencji kryzysowej, g) podmiotów reintegracyjnych, h) placówek instytucjonalnych form pomocy społecznej – warunkowo jedynie w przypadku objęcia wsparciem grupy osób, wobec której nie jest możliwe świadczenie usług w innej formie niż instytucjonalna ze względu na stan zdrowia lub inne istotne przesłanki lub w celu przejścia od form instytucjonalnych do deinstytucjonalizacji świadczenia usług.
<p>Modernizacja, adaptacja (do potrzeb osób potrzebujących) oraz zakup wyposażenia infrastruktury niezbędnej do świadczenia środowiskowych form wsparcia w miejscu zamieszkania.</p>
<p>Remont, przebudowa, modernizacja i wyposażenie infrastruktury szkół przysposabiających do pracy.</p>
<p>Remont, przebudowa, adaptacja (w uzasadnionych przypadkach także zakup lokali mieszkalnych) i wyposażenie infrastruktury mieszkalnictwa chronionego, wspomaganego i treningowego.</p>
<p>Remont przebudowa, adaptacja i wyposażenie infrastruktury mieszkalnictwa socjalnego.</p>
<p>Budowa, rozbudowa, nadbudowa, przebudowa, adaptacja, remont, modernizacja i wyposażenie infrastruktury usług opieki nad dziećmi do lat 3, w tym żłobków, klubów dziecięcych i oddziałów żłobkowych m.in. w celu zwiększenia liczby miejsc w istniejących instytucjach.</p>
<p>W celu wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego preferowane są również projekty wpisujące się w typy projektów w ramach działania dotyczącego ekonomii społecznej:</p>
<p>Działanie 11.3. Ekonomia społeczna</p>
<p>Wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej (<i>przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, organizacja pozarządowa, podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej</i>), w szczególności przedsiębiorstw społecznych w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) wsparcie na założenie spółdzielni socjalnej (m.in. wsparcie doradczo-szkoleniowe, przyznanie dotacji, wsparcie pomostowe, mentoring w zakresie prowadzenia działalności), b) bezwrotne wsparcie finansowe na tworzenie nowych podmiotów ekonomii społecznej, w tym podmiotów prowadzących działalność w sferze pożytku publicznego (np. spółdzielni socjalnych).
<p>Wsparcie tworzenia miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej, w szczególności w przedsiębiorstwach społecznych, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) subsydiowane zatrudnienie, b) refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy (wyłącznie w połączeniu z subsydiowanym zatrudnieniem), c) zatrudnienie przejściowe dla osób opuszczających podmioty reintegracyjne czy placówki opiekuńczo-wychowawcze, d) dotacja na przystąpienie oraz zatrudnienie w spółdzielni socjalnej.
<p>Usługi wsparcia ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych świadczone przez akredytowane Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) usługi animacji lokalnej, b) usługi rozwoju ekonomii społecznej, obejmujące m.in. wsparcie przygotowawcze (w tym usługi doradcze i szkoleniowe), narzędzia inkubacji i preinkubacji, c) usługi wsparcia rozwoju i funkcjonowania istniejących przedsiębiorstw społecznych, w tym głównie poprzez zwiększanie kompetencji menadżerskich i zarządczych, zawodowych i społecznych, np. w formie doradztwa prawnego, finansowego i biznesowego, m.in. z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem, planowania strategicznego, marketingu.
<p>Działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracowników podmiotów ekonomii społecznej, zwłaszcza przedsiębiorstw społecznych.</p>
<p>Koordinacja obszaru ekonomii społecznej w regionie.</p>